

Факти – ліки проти фейків

Спецвипуск

МІДГ

Листопад 2024

Бригада, що боронить Запоріжжя, отримала автомобіль «швидкої» зі Швеції

ВОЛОНТЕРИ зі Швеції за підтримки журналістів з України зробили чудовий подарунок 65-й окремій механізованій бригаді ЗСУ – передали автомобіль швидкої допомоги для медиків 1-го батальйону. Кошти на нього заповів великий друг і прихильник України Інгвар Уенехед із шведського міста Хельсінборг.

За заповітом, частина його статків пішла на придбання медичного автомобіля для України. Місцеві волонтери Йонатан Лундстром, засновник гуманітарного фонду Support For Ukraine [Helsingborg, Sweden], та Олена Рябічева, голова гуманітарного фонду Support For Ukraine [Helsingborg, Sweden], докинули ще трохи коштів зі зборів – і купили медичний автомобіль Вольво в чудовому технічному стані.

А в Україні посередниками

передачі виступили кияни – журналіст і оператор Сергій Клименко [«5 канал»] та волонтерка Валентина Селерега. Саме вони зв'язалися з бригадою і запропонували передати бойовим медикам на Запоріжжі цей унікальний спецтранспорт. Після нанесення камуфляжного окрасу він працюватиме на евакуації поранених від лінії зіткнення [куди, звісно, зможе доїхати хоч і повнопривідний, але легковик] до стабілізаційних пунктів та госпіталів.

“Щира вдячність усім, хто долучився до зборів на придбання та обслуговування цієї швидкої! Світла пам'ять Людині з великої

літери Інгвару УЕНЕХЕДУ, який навіть після своєї смерті допомагає українцям у героїчній боротьбі проти російських окупантів. Ми виконаємо його останню волю і автомобіль слугуватиме для порятунку життів тих, хто обирав свободу і незалежність рідної землі і проливає за це кров”, – зазначають у 65-й бригаді.

Пожежники двох сільських громад отримали спорядження з Німеччини

РЯТУВАЛЬНИКИ отримали більше сотні касок та захисний одяг. Волонтери громадської організації «Синьо-жовтий Хрест» із Кельна за підтримки Благодійного фонду «Таврійські зорі-2023» та «Міського центру допомоги» передали рятувальникам більше сотні касок та захисний одяг. Це спорядження забезпечить ефективну роботу місцевих пожежних команд у Михайлівській та Біленківській територіальних громадах. Також його отримає департамент освіти і науки Запорізької ОВА для використання у «Класах безпеки», створених у навчальних закладах. На заняттях у таких класах учні зможуть отримати практичні навички та знання від фахівців з різних сфер безпеки.

– Отримане спорядження стане у пригоді як для виконання завдань за призначенням, так і для освітнього процесу, – зазначив перший

заступник начальника головного управління ДСНС України у Запорізькій області Микола Заїка.

Олена АХІНЬКО

Тримати дах над головою

БУВАЄ, що руйнування спонукає зробити те, що довго чекало на ремонт чи поновлення. Буває, що робота стає чи не єдиною можливістю зберегти професіоналізм та надію на майбутнє. Такою стала робота, виконана підрядною компанією «ЄМайбутнє» у співпраці з кількома ОСББ Запоріжжя.

Ось, наприклад, як виглядали до ремонту дахи будинків на вулиці Матросова, 24, проспекті Соборному, 170 та 170в? Стара черепиця світилася, як латана-перелатана та подрана війною стара святина. Сиротами виглядали зчесані обстрілами балкони... Робота, організована головою ОСББ

будинків разом із підрядною компанією «ЄМайбутнє» [директор Валентин Кілікієвський, заступник директора Антон Мостовий, головний інженер Олександр Колодін], – наочна демонстрація відповідальності та професіоналізму. Відремонтовані дахи і відновлені ушкоджені балкони – це увага до кожного мешканця будинків, які створили ОСББ та бачать нині всі переваги самоврядування.

Підготувала Інеса АТАМАНЧУК, фото надані учасниками подій

Як проходить мобілізація у листопаді

У НИНІШНЬОМУ РОЦІ почастішали випадки поширення спотвореної та неперевіреної інформації, спрямованої на зрив мобілізації до лав Сил оборони України. Ворог, зокрема, розповсюджує фейки про службу тих, хто раніше був визнаний обмежено придатним до служби у воєнний час або має вік 50+.

Заступник начальника обласного ТЦК та СП-начальник сектору мобілізаційно-оборонної роботи підполковник Андрій Якунін під час брифінгу в медіацентрі при ЗОВА розповів, як нині йде мобілізація в регіоні. Він нагадав, що до війська можна потрапити трьома шляхами: за контрактом; через призов по мобілізації через ТЦК; через призов по мобілізації напряму до військової частини.

■ Військовозобов'язані від 25-ти до 49-ти років, які придатні за станом здоров'я, направляються до навчальних центрів для проходження базової військової підготовки.

■ Військовозобов'язані після 50-ти років або які за станом здоров'я непридатні до військової служби у бойових частинах, але придатні до проходження служби у підрозділах забезпечення, підтримки та ТЦК, на даний час можуть потрапити до тилкових частин.

Також до цієї категорії входять військовослужбовці, які після поранення отримали статус придатних до військової служби у підрозділах забезпечення, ВНЗ та ТЦК.

Нині у Запорізькій області є необхідність саме у доукомплектуванні підрозділів забезпечення військових частин. До них приймають громадян, які не можуть служити у бойових частинах через вік або стан здоров'я. Ухвалено рішення протягом листопада повністю закрити вакантні посади.

На даний час військовозобов'язані можуть доеднатися до чотирьох підрозділів, які базуються в Запоріжжі та області. Це:

- ✓ зенітно-кулеметний батальйон,
- ✓ військово-морська база;
- ✓ дивізіон річкових катерів;
- ✓ військовий госпіталь.

– Вже в останню чергу ми доукомплектуємо територіальні центри [ТЦК], – зазначив підполковник Андрій Якунін.

Щоб отримати консультацію щодо проходження військової служби за мобілізацією, громадян потрібно звернутися до будь-якого районного ТЦК та СП міста Запоріжжя.

Щодо наявних посад у підрозділах

Кожна військова частина має свої потреби.

Військовому госпіталю потрібні як медичні сестри та лікарі, так і водії.

Військові частини також потребують водіїв та фахівців певних технічних спеціальностей. Там потрібні стрільці, гранатометники тощо.

Територіальні центри комплектування мають вакансії офіцерів та операторів системи «Оберіг» – цих фахівців не вистачає.

– Військовослужбовці у підрозділах забезпечення або підтримки отримують відповідну винагороду. Для рядового складу грошове забезпечення починається із 50-ти тисяч гривень у разі виконання бойових завдань, але не на першій лінії зіткнення з противником, – зазначив заступник начальника обласного ТЦК та СП.

Кому потрібно обов'язково з'явитися до ТЦК

Військовозобов'язані, які рішеннями військово-лікарських комісій були раніше визнані непридатними до військової служби в мирний час та обмежено придатними у воєнний, підлягають повторному медичному огляду з метою визначення придатності до військової служби.

Термін проходження повторного медичного огляду, який визначений Законом, спливає 3 лютого 2025 року.

“З метою збереження часу та запобігання черг для проходження медичного огляду, просимо не відкладати проходження медичного огляду на останній місяць терміну, який визначений Законом, та звернутися до РТЦК та СП за місцем перебування на військовому обліку завчасно”, – зазначають у ТЦК.

Олена АХІНЬКО, фото авторки

Діти театру «СвіЯ» підтримали ляльковий театр Харкова

ДВА ТИЖНІ актори ГО «Запорізький театр «СВІЯ» давали вистави заради друзів. Всі благодійні внески глядачів [10400 грн] за «Татко для Кабанчика» та «Нас (не) кинули» юні актори театру «СВІЯ» передадуть Харківському театру ляльок імені В.А.Афанасьєва, який залишився без бюджету.

Відомий лялькар Михайло Урицький, викладач кафедри мистецтва театру ляльок Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого, дізнавшись про цю подію, передає вітання та дякує юним акторам за самовідданість!

Фото Інеси АТАМАНЧУК

Мандат Місії військової допомоги Україні продовжено на два роки

РАДА ЄВРОПИ прийняла рішення про продовження мандата Місії військової допомоги Європейського Союзу на підтримку України [EUMAM Ukraine] на наступні два роки, до 15 листопада 2026 року, з виділенням бюджету майже 409 мільйонів євро на період з 14 листопада 2024 року по 15 листопада 2026 року.

EUMAM Ukraine залишається ключовим інструментом військової підтримки України з боку ЄС, основною метою якої є сприяння зміцненню військового потенціалу Збройних Сил України.

Відповідно до рішення, EUMAM Ukraine співпрацюватиме з НАТО, зокрема, з Організацією НАТО з питань допомоги в безпеці та підготовки для України [NSATU], і обмінюватиметься інформацією з останньою у прозорий, взаємний та інклюзивний спосіб.

Джерело: Council of Europe

Український бізнес готується до роботи на ринку ЄС

ОДИН ІЗ НАРАТИВІВ російської пропаганди є начебто нецікавість українського бізнесу Європейському Союзу та його начебто неспроможність підлаштуватися до європейських правил. Ці вигадки розвіюються, зокрема, результатами опитування серед членських компаній Європейської Бізнес Асоціації [ЕБА], згідно з якими, українські компанії у переважній більшості готові до умов роботи на ринку ЄС.

Зокрема:

✓ 31 відсоток опитаних компаній переконані, що вони повністю готові до ведення діяльності в ЄС;

✓ 38 відсотків – здебільшого готові, 26 відсотків – частково готові;

✓ 5 відсотків – здебільшого не готові працювати за європейськими правилами та стандартами.

Більшість опитаних компаній, а саме 71 відсоток, позитивно оцінюють вплив євроінтеграційного руху України на їх бізнес, тоді як 21 відсоток не відчують жодного впливу, а вісім відсотків оцінюють цей вплив як негативний. Варто зазначити, що 83 відсотки бізнесів готові долучатися до формування переговорної позиції України щодо вступу до ЄС.

Оцінки загального прогресу у виконанні євроінтеграційних зобов'язань України є більш поляризованими. В цілому, 52 відсотки респондентів вважають, що прогрес України у цій площині є задовільним, а п'ять відсотків – суттєвим. При цьому інші 42 відсотки оцінюють євроінтеграційні зусилля України як несуттєві, а два відсотків взагалі вважають, що будь-який прогрес відсутній.

Найбільший прогрес учасники опитування бачать:

- ✓ у сфері цифрової трансформації та медіа;
- ✓ транспортній політиці;
- ✓ сільському господарстві;
- ✓ розвитку сільських територій.

Найменше досягнень Україна демонструє у напрямку судової влади та фундаментальних прав; правосуддя, свободи та безпеки.

На думку бізнесу, швидшому виконанню Україною євроінтеграційних зобов'язань перешкоджає низька інституційна спроможність, в тому числі брак ресурсів та професійних кадрів, недостатня експертиза у органів державної влади, громадськості та бізнесу та відсутність політичної волі.

Щоб стати повноправним членом ЄС, на думку 39-ти відсотків

учасників опитування, Україні знадобиться від п'яти до десяти років. Ще 30 відсотків вважають, що Україна зможе вступити до ЄС впродовж наступних п'яти років, а 26 відсотків припускають, що на це знадобиться більше десяти років.

ДОВІДКОВО

ОПИТУВАННЯ проводилось з 25 червня до 22 серпня 2024 року серед членських компаній Європейської Бізнес Асоціації. Серед опитаних компаній 59 відсотків постачають товари або послуги на ринок ЄС, 58 відсотків – імпортують товари або послуги з ринку ЄС, вісім відсотків – планують вихід на ринок.

Джерело: Європейський офіс Кабінету Міністрів України

Розвінчуємо топ-міфи навколо вступу України до ЄС

ТВЕРДЖЕННЯ “Зі вступом в ЄС Україна втратить частину суверенітету”, стане ядром російської пропаганди, яка намагатиметься розповсюджувати його через начебто українські канали і голоси.

Тож Комунікаційна команда Офісу віце-прем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції збирала основні популярні міфи про вступ України до ЄС та навели аргументи, чому ці твердження – лише міфи.

✗ Країни співдружності насправді не підтримують вступ України до ЄС, бо Україна настільки бідна, що обвалить всю економіку ЄС.

Це не так. За розрахунками одного з провідних європейських аналітичних центрів Bruegel, загальна щорічна вартість інтеграції України до бюджету ЄС становитиме близько 0,13 відсотка ВВП ЄС. Це навряд чи змінить поточні позиції країн-членів ЄС – як отримувачів коштів, так і платників.

Навпаки, вступ України до ЄС сприятиме збільшенню загального ВВП через торгівлю, прямі іноземні інвестиції, збільшення рівня зайнятості, виробництва та податкових надходжень в ЄС. Також вступ України до ЄС сприятиме збільшенню рівня енергетичної безпеки та досягненню цілей Європейського Зеленого Курсу [економічної політики ЄС, спрямованої на подолання світової кліматичної кризи].

✗ Вступ України до ЄС обвалить українську економіку.

Знову – ні. Українську економіку обвалила повномасштабна агресія росії. Згідно «Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення [RDNA3]» Уряду України, Групи Світового банку, Європейської Комісії та ООН, оцінка реального ВВП України за 2023 рік складає 73 відсотки

від реального ВВП України 2021 року. Простими словами, українська економіка впала на третину через агресію рф. Станом на 31 грудня 2023 року загальна вартість відбудови та відновлення в Україні оцінювалась на рівні 486 млрд доларів США впродовж наступного десятиліття – цифра, яка приблизно в 2,8 рази перевищувала прогнозований номінальний ВВП України на 2023 рік.

І навпаки, підготовка до вступу в ЄС стане суттєвим сигналом для іноземних інвесторів для вкладання інвестицій в українську економіку. В останньому інфляційному звіті НБУ за січень 2024 року зазначається, що за повільних євроінтеграційних реформ економіка України може зростати приблизно на чотири відсотки упродовж десятиліття, водночас швидка трансформація забезпечить економічне зростання на рівні близько семи відсотків.

✗ Україна мусить зробити євро національною валютою, тому всі ціни різко виростуть.

Україна братиме участь у економічному та грошовому союзі

з моменту вступу до ЄС – країна має ухвалити все відповідне право ЄС до моменту вступу і вже застосовувати його на час приєднання. Але євро може стати національною валютою тільки за умови виконання необхідних умов щодо валюти [відомих як Маастрихтські критерії] і відповідної подальшої процедури ухвалення такого рішення з боку ЄС.

Не всі країни-члени ЄС запровадили євро як свою національну валюту: євро використовують 20 із 27-ми держав-членів ЄС. Шість країн все ще користуються національною валютою до моменту досягнення необхідних критеріїв: Болгарія, Чехія, Угорщина, Польща, Румунія і Швеція. Сьома країна, Данія, вирішила не приєднуватися до зони євро взагалі, зберігши свою національну валюту.

Більше того, Чорногорія і Косово, які поки не є членами ЄС, використовують євро як свою національну валюту. Таке рішення є одностороннім, і вони не є членами єврозони.

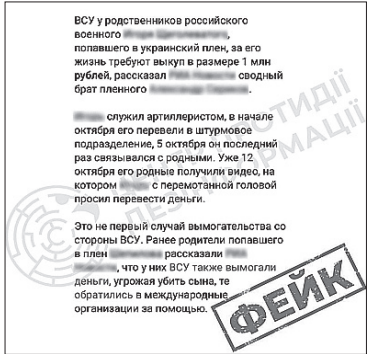
Джерело:

Євроінтеграційний портал

Черговий фейк рф: вимагання викупу за життя російського солдата

ТГ-КАНАЛИ росії поширюють сюжет про те, що українські військові нібито вимагають викуп у розмірі одного мільйона рублів за життя російського солдата, який потрапив у полон. У відео також ідеться про погрози і шантаж із боку ЗСУ щодо родичів полоненого.

Верифікувавши інформацію у військового керівництва, Центр протидії дезінформації повідомляє: цей сюжет є сфабрикованим. Організація обміну військовополоненими та забезпечення їхніх прав здійснюється винятково за дотриманням міжнародних норм і контролюється уповноваженими структурами. Крім того, будь-які подібні дії порушують міжнародне

законодавство, і такі практики категорично заборонені.

Цей фейк спрямований на дискредитацію ЗСУ та має на меті підірвати довіру до української армії як серед українців, так і на міжнародній арені, зазначають у Центрі.

“Через виведену з ладу інфраструктуру українці помираться у своїх домівках”

ЯК ПИШУТЬ російські ЗМІ, “на українців очікує дуже суворя зима: росія виводить з ладу енергетичну інфраструктуру, внаслідок чого люди помираться у своїх помешканнях”. Насправді, як зазначають у Центрі стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, опалювальний сезон 2024-2025 року стартував в усіх регіонах України. І вже вдруге Україна проходить опалювальний сезон винятково за рахунок власного газу.

Україна продовжує збільшувати газовидобуток, зменшуючи власну залежність від світових ринків і підвищуючи енергетичну незалежність.

Під час підготовки до опалювального сезону енергетики провели найбільшу за часів

“ЛЮДИ БУДУТ УМИРАТИ В СВОЇХ ДОМАХ”: АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧИНОВНИК ПРЕДРЕК УКРАЇНІ СУРОВІ ВРЕМЕНА - POLITICO

Высокопоставленный американский чиновник предвещает Украине суровые времена. Его слова приводит Politico: “Люди будут умирать в своих домах”.

Согласно заявлению советника кабинета по энергетике Александра Харченко, Украина может столкнуться с отсутствием света до 20 часов в сутки этой зимой - такое может произойти в случае атак России на ядерную энергосистему. Эксперт Геннадий Рыбцев предполагает, что отключения электричества могут длиться от 8 до 14 часов.

незалежності ремонтну кампанію, а військово-політичне керівництво України робить усе, щоби захистити українську енергетичну інфраструктуру від російських атак. Наратив про «страшну зиму» поширюється у рамках ІПСО російських спецслужб. Мета – поширення панічних настроїв в українському суспільстві.

На Запоріжжі зібрано 339 тисяч тонн зерна

ДИРЕКТОРКА департаменту агропромислового розвитку Запорізької ОДА **Валентина Крамаренко** провела брифінг щодо підсумків збору врожаю зернових у регіоні нинішнього року.

Як зазначила пані Валентина, до 24 лютого 2022 року в області оброблявся один мільйон 880 тисяч гектарів ріллі.

Станом на цей час, 80 відсотків ріллі [майже 1,5 млн га] знаходиться на тимчасово окупованій території або на території, де ведуться активні бойові дії.

Загалом на підконтрольних Україні територіях області аграріями Василівського, Запорізького та Пологівського районів під урожай 2024 року було посіяно озимих культур на площі 108 тис. га – на дев'ять тисяч гектарів менше від минулого року. Крім того, до недобору врожаю сільськогосподарських культур призвели несприятливі погодні умови – відсутність дощів у поєднанні із заморозками.

Через відносно спекотний початок літа збирання ранніх зернових та зернобобових культур в області цього року розпочалося на тиждень раніше, ніж зазвичай, і станом на 24 липня було завершено.

Ранні зернові і зернобобові культури зібрано на площі 122 тис. га та **намолочено 295 тисяч тонн при урожайності 24,2 ц/га**.

Станом на початок листопада в області **разом із пізніми культурами намолочено 339 тисяч тонн зерна при урожайності 23,8 ц/га** [у 2023 році було зібрано 383 тисячі тонн зерна із середньою урожайністю 32 ц/га].

Також було намолочено:

✓ **озимого та ярого ріпаку – 62 тисячі тонн, урожайність якого склала 19,5 ц/га** [2023 року було зібрано 65 тисяч тонн із середньою урожайністю 22 ц/га];

✓ **соняшнику – 176 тисяч тонн при врожайності 15,4 ц/га** [у 2023 році – 262 тисячі тонн при врожайності 23 ц/га].

Після завершення збирання зернових культур проводились

роботи на площі 128 тисяч гектарів з підготовки ґрунту під посів озимих культур.

Аграріями Василівського, Запорізького та Пологівського районів під урожай 2025 року **посіяно:**

✓ **озимої пшениці – 93 тис. га** [на 11 тис. га менше, ніж під урожай 2024 року];

✓ **озимого ячменю – 7,3 тис. га** [майже удвічі більше, ніж під урожай 2024 року].

Крім того, завершено сівбу озимого ріпаку на площі майже 27 тис. га, що на чотири тисячі гектарів менше, ніж було під урожай 2024 року.

Уже зараз на майбутнє ведеться підготовка насіння ярих культур, закупляються паливо-мастильні матеріали, добрива та запчастини до сільськогосподарської техніки.

Якщо говорити тільки про продовольче зерно, то його у 2024 році аграріями області зібрано 140 тисяч тонн.

Це дозволяє бути впевненими, що населення частини Запорізької області, яка не перебуває у тимчасовій окупації, буде повністю забезпечене хлібом, хлібо-булочними виробами, борошном та крупами за рахунок власного виробництва.

Також Валентина Крамаренко розповіла про фінансову державну підтримку аграріїв області, які здійснюють свою діяльність на територіях, наближених до зони бойових дій.

Прийняття заявок від аграріїв на отримання коштів, передбачених для підтримки сільськогосподарських товаровиробників, тривало з 10-го по 25 вересня 2024 року у Державному аграрному реєстрі [ДАР].

На територіях можливих бойових дій – це 1000 гривень із розрахунку на одиницю оброблюваних угідь; на територіях активних бойових дій – 2000 гривень.

У визначений період запорізькими сільгоспвиробниками у ДАР було подано 323 заявки: 259 – для територій можливих бойових дій та 59 – для територій активних бойових дій.

У Департаменті агропромислового розвитку опрацьовано та перевірено відомості про кожного отримувача. На засіданні спеціальної комісії 318 заявок затверджено, п'ять відхилено.

Кліматична школа: вплив військових дій на довкілля

ЕКСПЕРТИ ГО «Екосенс» в рамках програми «Кліматична школа для зелено-го відновлення Запоріжжя» розповіли про вплив військових дій на довкілля.

Під час навчання обговорювалися нагальні екологічні виклики, спричинені війною та зміною клімату.

Також торкнулися тем, які є критичними для екологічної ситуації та здоров'я кожного мешканця Запоріжжя.

Голова ГО «Екосенс»
Тетяна Жавжарова

Зокрема, було зазначено, що війна має катастрофічний вплив на екосистему України та навколишнє середовище. За оцінками експертів, наслідки від забруднення повітря, ґрунтів і води відчуватимуться десятиліттями. Кожен запуск ракети, вибух та пожежа несуть із собою токсичні сполуки, які проникають у повітря та воду, створюючи довгострокову загрозу для здоров'я людей та навколишнього середовища.

Кліматичні зміни та здоров'я людей

Зміна клімату безпосередньо впливає на здоров'я: ми бачимо збільшення кількості захворювань серцево-судинної системи, органів дихання та алергічних реакцій. Підвищення температури, яке особливо помітне в Запоріжжі, викликає погіршення якості повітря через збільшення концентрацій забруднювальних речовин, особливо у спекотні дні. Також учасники заходу дізналися про наслідки для психічного здоров'я, такі як тривожність і дратівливість, які посилюються через екстремальні кліматичні умови.

Кліматичні цілі для Запоріжжя

За словами модератора, Запоріжжя має амбітні цілі, затверджені у 2021 році відповідно до Угоди мерів, яка передбачає зниження викидів парникових газів на 30 відсотків до 2030 року.

На лекції обговорили конкретні кроки, які місто має реалізувати: перехід на відновлювані джерела

енергії, енергоефективність у громадських будівлях, модернізація промислових об'єктів, а також відновлення малих річок і природних екосистем.

Як громадяни можуть сприяти відновленню

У ході заходу було наголошено на важливості участі кожного запоріжця в екологічних ініціативах.

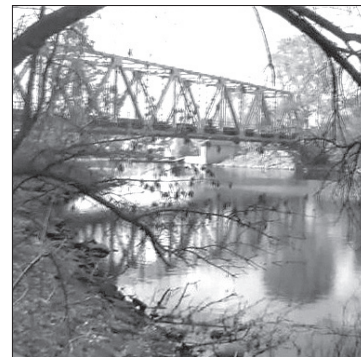
Наприклад, досягти цілей можливо завдяки сортуванню та переробці відходів, збереженню водних ресурсів, підтримці органічного землеробства та збереженню біорізноманіття.

Відвідувачі школи отримали практичні поради щодо адаптації своїх звичок для зменшення екологічного сліду та покращення довкілля.

Вплив війни та зміни клімату на стан річок

На лекції також було порушено тему наслідків зміни клімату та військових дій для річкових екосистем.

Війна, як і кліматичні зміни, негативно впливають на якість води та знищують природні водні ресурси.

Зокрема, осушення Каховського водосховища призвело до екологічної катастрофи: різка зміна кисневого та температурного режимів спричинила масову загибель водної флори та фауни. У річкових водах збільшується кількість токсичних речовин, таких як амоній, нітрати, фосфати, що загрожує не лише екосистемі, але й здоров'ю людей.

Альтернативою водопостачання у надзвичайних умовах може бути використання малих річок, таких як Суха та Мокра Московка. Проте треба ретельно дотримуватися правил безпеки при використанні такої води, не забувати про необхідність її фільтрації та знезараження.

Крім того, відвідувачам заходу надали інформацію про доступні ресурси, які допоможуть краще орієнтуватися у питаннях екологічної безпеки та моніторингу стану довкілля:

■ **«ЕкоЗагроза»** – офіційний ресурс Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. Тут можна знайти актуальні дані про екологічні загрози та стан довкілля в Україні. Ресурс забезпечує громадян оперативною інформацією щодо якості повітря, стану води та радіаційного фону – <https://ecozagroza.gov.ua/>;

■ **чат-бот Radiation and Smog Alarm** допомагає оперативно отримувати сповіщення про рівень радіаційного фону та рівень забруднення повітря, що надзвичайно важливо під час військових дій. Чат-бот забезпечує об'єктивну інформацію в реальному часі, що є критичним для безпеки, – https://t.me/ecocity_smog_alarm_bot;

■ **сайт Vidnova.info** – інформаційна платформа з численними матеріалами про екологічну ситуацію, кліматичні виклики та шляхи відновлення. На сайті можна знайти додаткові матеріали до лекцій, а також інструкції та практичні поради для громадян – <https://vidnova.info/>

У регіоні проводять осінню висадку лісу

Фахівці зазначають: осінь – друга протягом року «гаряча» пора для лісівників степового краю. Тому саме зараз проводяться роботи зі створення лісових насаджень.

– Осіння посадка в степових умовах має свої переваги, – підкреслюють спеціалісти Південно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства, до якого належить і Запорізький

регіон. – У цей період у ґрунті збільшується вміст вологи, випаровування якої менше, аніж навесні. Знижуються фізіологічні процеси сіянців, завдяки чому рослина менше травмується.

Восени лісові культури починають висаджувати у період поживіння та опадання листя і продовжують до стійких заморозків.

Управлінням з початку року погоджено проєктів висадки лісових культур на площу 1441,4 га, з них навесні 2024 року було висаджено 815,3 га, в тому числі по областях:

Дніпропетровська – погоджено проєктів лісових культур на площу – 1296,4 га, з них весною висадили – 767,8 га;

Донецька – погоджено проєктів на площу – 130 га, з них весною висадили – 45,4 га;

Запорізька – погоджено проєктів лісових культур на площу – 15 га, з них весною висадили – 2,1 га.

Тепла погода у вересні та протягом майже всього жовтня не дозволяла розпочати роботи. І лише наприкінці жовтня – на

початку листопада лісівники розпочали осінню висадку дерев. За перший тиждень вже висаджено 24,4 га. З них найбільше у Дніпропетровській області – 17,8 га, у Донецькій – 5,6 га та Запорізькій – 1 га.

Осіння посадка лісу триває.

Окрім створення лісових культур, восени продовжуються роботи з доповнення раніше створених лісових культур, роботи зі сприяння природному поновленню [введення головних порід].

Журналісти пройшли тренінг щодо захисту життя і здоров'я в екстремальних умовах

Тренінг щодо збереження життя організував Запорізький ЦЖС разом з фахівцями обласного управління Червоного Хреста – досвідченими тренерами Сергієм Сметанкіним та Тетяною Школою.

– Інформації ніколи не буває забагато! Особливо для журналістів, які часто опиняються у зоні ризику. – зазначив тренер-інструктор Запорізької обласної організації Червоного Хреста Сергій Сметанкін. – Тож треба вміти допомогти в разі потреби самим собі і людям, які потрапили під обстріли чи бомбування. Ми постійно проводимо такі тренінги на різних локаціях, щоб місцеві медійники могли опанувати знання та вміння з надання першої допомоги в екстремальних умовах.

За словами запорізького телеоператора Сергія Мельника, який по роботі виїжджає на лінію фронту, він вже не вперше бере участь у тренінгах з надання першої медичної допомоги.

– Для мене це особливо важливо, – каже журналіст, – бо я часто буваю на прифронтовій території. А запам'ятати всі деталі надання медичної допомоги дуже важко.

Як зберегти та врятувати життя, зупинити кровотечу? Як правильно і на який час накладатися турнікет? Чи можна одразу звільняти постраждалу людину, частина тіла якої виявилася затиснутою будівельною конструкцією? Як оцінити стан потерпілого? Всьому цьому, на думку Сергія, за одне заняття неможливо навчитися.

– Тому я, – підкреслює журналіст, – і надалі буду відвідувати подібні тренінги.

Наприкінці заходу його учасники отримали від тренерів низку рекомендацій.

Алгоритм дій надання першої допомоги:

- ✓ переконалися у відсутності небезпеки;
- ✓ провести огляд постраждалого, визначити наявність свідомості та дихання;
- ✓ викликати бригаду екстреної [швидкої] медичної допомоги;
- ✓ якщо кровотечі немає, одягнути рукавички, підняти травмовану кінцівку, накласти на рану чисту стерильну серветку та бинтову пов'язку;
- ✓ якщо кровотеча артеріальна: накласти на рану чисту стерильну серветку та натиснути безпосередньо на рану; підняти кінцівку;
- ✓ якщо кровотеча не зупинена,

накласти на рану пов'язку, що тисне, та при можливості одночасно притиснути артерію на відстані; накласти джгут та записати час його накладення;

✓ якщо кровотеча венозна: накласти на рану чисту стерильну серветку та здійснити тиск безпосередньо на рану; підняти кінцівку;

✓ якщо кровотеча не зупинена, накласти на рану пов'язку;

✓ якщо людину затиснуло важкими уламками, ні в якому разі не звільняйте її, доки не накладе джгут чи турнікет вище місця утиснення;

✓ якщо дихання немає, треба розпочати серцево-легеневу реанімацію: виконати 30 натискань на грудну клітку глибиною не менше 5 см [не більше 6 см], з частотою сто натискань [не більше 120-ти] за хвилину; виконати два вдихи з використанням маски-клапана, дихальної маски, тощо. При відсутності захисних засобів можна не виконувати штучне дихання, а проводити тільки натискання на грудну клітку. Виконання двох вдихів повинно тривати не більше п'яти секунд; поперемінно повторювати попередні два пункти до приїзду швидкої.

Важливо змінювати особу, що проводить натискання на грудну клітку, кожні дві хвилини.

Фото Дар'ї ЗИРЯНОВОЇ

Неправомірні дії постачальників медикаментів

ЯК ПОВІДОМИЛИ у Запорізькій ОВА під час чергового засідання робочої групи «Прозорість і підзвітність», запорізькі медзаклади та їхні пацієнти потерпають від шахрайських дій при медичних закупівлях. На сьогодні публічні закупівлі фармацевтичної продукції та медичних матеріалів проводяться виключно із застосуванням електронного каталогу, без участі замовника у кваліфікації переможця.

– Наразі спостерігається ситуація, коли на торги заходять недобросовісні учасники. Вони суттєво знижують ціну предмета закупівлі і стають переможцями тендерів. Замовник, згідно з чинним законодавством, зобов'язаний укласти з ними договір, – пояснили у ЗОВА.

Складається ситуація, коли

вже на етапі виконання заявки замовника переможець тендеру відмовляється від своїх зобов'язань. При цьому частину товару пропонує поставити в медзаклад за завищеними цінами, а решту взагалі не може поставити через його відсутність. Замовник розриває договір із таким недобросовісним підприємцем, але при цьому залишається без медикаментів. Тобто втрачається час і потрібно знову виходити на торги.

– Такі ймовірні шахрайські дії постачальників ставлять під загрозу отримання пацієнтами своєчасної та якісної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я через відсутність або брак медвиробів та ліків, – зазначили у ЗОВА.

Подібна ситуація спостерігається у місцевих лікарнях Запоріжжя.

Частина з них вже звернулася до Міністерства економіки України з проханням внести зміни до чинного законодавства, щоб унеможливити такі зловживання з боку переможців публічних закупівель. Зокрема, доповнити перелік підстав для відхилення пропозиції пунктом: «Учасник не виконав свої зобов'язання за попереднім договором».

Зазначається, що у Запоріжжі проведено аналіз учасників медичних закупівель та встановлено орієнтовний перелік учасників, дії яких мають ознаки шахрайства. За рішенням робочої групи «Прозорість і підзвітність» інформацію спрямовано до правоохоронних органів для проведення перевірки та вжиття відповідних заходів правового реагування.

Олена АХІНЬКО

Про булінг у школі можна повідомити онлайн

ЗА ДАНИМИ Міністерства освіти і науки України, понад 53 відсотки школярів постраждали від булінгу хоч один раз. Проте тільки половина з них повідомила про це батькам чи вчителям через страх осуду чи погіршення ситуації. Тепер про булінг у школі можна повідомити безпечніше, залучивши до вирішення проблеми керівництво школи чи поліцію.

Як зазначила заступниця міністра освіти та науки України Євгенія Смірнова: «Булінг – не нове явище, але багато років наше суспільство ігнорувало його, применшуючи, не помічаючи вплив цькування у школах між дітьми або щодо дітей з боку працівників школи. Нам не вистачало розуміння того, що це таке і як це у перспективі негативно, травматично може впливати на формування особистості».

■ Як повідомити про випадки булінгу онлайн?

✓ Зайдіть на сайт АІКОМ та натискайте кнопку «Повідомити про булінг».

✓ Зареєструйтеся або увійдіть в уже наявний акаунт.

✓ Заповніть коротку анкету. Заяву можна подавати анонімно чи зазначити свої дані.

✓ Натисніть кнопку «Продовжити» та підтвердіть заяву.

✓ Ознайомтеся з рекомендаціями щодо того, як реагувати на булінг.

■ Чи можна поскаржитися анонімно?

✓ Якщо заяву буде оформлювати дитина, то можна. Проте, щоб швидше вирішити ситуацію, керівництву школи та поліції знадобиться особиста інформація учня.

✓ Натомість, якщо заяву будуть створювати батьки чи інші законні представники, залишити її анонімною неможливо.

■ Чи потрібні додаткові докази чи свідчення булінгу?

Ні, в анонімній заяві достатньо буде лише текстове описання випадків булінгу. Але докази чи свідчення для підтвердження факту цькування можуть знадобитися, якщо заяву спрямують у поліцію. Однак, і це необов'язково.

■ Що буде після надсилання заяви?

Протягом доби після отримання заяви директор має відреагувати на звернення. А саме, скликати спеціальну комісію, де проаналізують цей випадок та визначать подальші дії щодо сторін булінгу.

■ Чи дізнаються у класі, що хтось повідомив про булінг?

Ні, тому що заяву можуть бачити тільки директор школи та представники поліції. Вони повинні діяти лише в інтересах дитини. Тож без нагальної на це потреби особисту інформацію учня не повідомлятимуть.

Олена АХІНЬКО
Фото ілюстративне

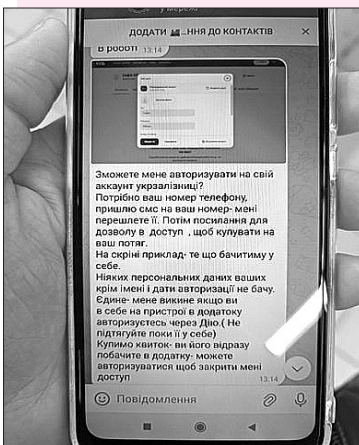
Шахрайська схема з квитками «Укрзалізниці»

ТІ, ХТО ВІДДАЄ інформацію зі своєї «Дії» в обмін на обіцянки квитка чи грошову винагороду, вже чесно квиток купити не зможуть: «Укрзалізниця» виявила, що під час купівлі квитків на популярні рейси спекулянти намагаються обійти ідентифікацію покупця через застосунок «Дія», а покупці, таким чином, стають співучасниками шахрайської схеми.

Про це повідомив керівник пасажирського напрямку «Укрзалізниці» Олександр Перцовський: «Фіксуємо, що квиткові спекулянти пробують обійти ідентифікацію через «Дію» при купівлі квитків на популярні напрямки».

Останніми тижнями співробітники «Укрзалізниці» провели «контрольні закупки» та зафіксували кілька подібних випадків.

«Ті, хто віддають інформацію зі своєї «Дії» в обмін на обіцянки квитка чи грошову винагороду, – як мінімум, знайте, що ваш власний обліковий запис буде заблоковано і ви вже чесно квиток не зможете купувати. Ніколи», – наголосив Перцовський. Він попередив, що за ініціативою «Укрзалізниці» ведуться кримінальні провадження щодо ознак кібершахрайств із квитками, і закликав клієнтів «Укрзалізниці» не вестися на пропозиції шахраїв та не передавати їм свої дані для авторизації.

«Вибирають квитки спекулянти з того ж пулу, що доступний і всім вам: продаж заздалегідь, повернення квитків перед поїздом. Ви їх можете купити заздалегідь за 20 днів чи «зловити» так само, не переплачуючи і не підігруючи зловмисникам», – зауважив він.

НАГАДАЄМО, «Укрзалізниця» розширює верифікації пасажирів на популярні міжнародні рейси через «Дія.Підпис». З серпня 2024 року придбати квитки можна тільки після підтвердження особистості через додаток «Дія» або на новому сайті перевізника.

КЛАС!

Під час роботи у проєкті Born to be oneself волонтери БФ «Меморі86» познайомилися з великою кількістю енергійної запорізької молоді. Кожна подія: ретрити, творчі зустрічі, психологічні практики – малювали картину життя нашого прифронтового регіону, яке триває попри всі негаразди суворої реальності. Навіть спілкування у волонтерському хабі з юними бенефіціарками проєкту було надихаючим. Судіть самі...

Енергія молодості надихає: проєкт Born to be oneself як приклад взаємо підтримки

...НАТАЛКА – з родини ВПО, виїхала із Гуляйполя. Навчається онлайн у рідній школі, хоча життя розкидало однокласників та її учителів по всьому світові. Щодо рідної мови, то її рівень знань – помітний через уточнення та коментарі у нашому спілкуванні, викликає захоплення. Сучасні мовні стандарти вона знає так добре, що її можна запросити на просвітницькі курси для волонтерів [за часів навчання ніхто з них не мав таких глибоких знань!].

Або Марійка – майбутня юристка, яка самостійно прокладає свій професійний шлях. Так, розпочинає вона його зі скромної посади в одному із запорізьких судів. Та вона зробила цей крок сама, без будь-якої допомоги, і хоче мати юридичну освіту, яку засвоює на практиці. Така заповзятість викликає повагу.

Єва – майбутня дизайнерка. Вона вже зараз вміє створювати рухливий костюм для участі у запорізьких аніме-зібанках. Свою кімнату перетворила на майстерню: мама заходить обережно в царство інструментів та різнокольорової сировини. До речі, волонтери з радістю поділилися з Євою матеріалами для творчості – намистинками та бісером...

Аліса, юна художниця, яка навчається у Запорізькій дитячій художній школі, так була вражена чарівними пейзажами під час ретриту

до Етносела, що створила декілька пейзажів. Один із них, подарований партнерам БФ «Меморі86» – ГО «Дивосвіт» – став початком створення картинної галереї в Етноселі.

І це лише кілька приємних знайомств, які склалися під час реалізації БФ «Меморі86» проєкту Born to be oneself.

Його мета – підтримати та зберегти психічне та фізичне здоров'я дівчат та молодих жінок, а також допомогти їм орієнтуватися в сучасних реаліях [став можливим за сприяння та підтримки The Government of the Faroe Islands].

Загальна кількість отримувачів допомоги – 412 осіб. Можливість взяти участь у заходах проєкту отрима-

ли жительки сільської місцевості Запорізької області. Особливої уваги потребували дівчата із родин ВПО [це майже половина – 199 бенефіціарок], а також люди з інвалідністю [32 особи].

Крім суто матеріальної підтримки, у межах проєкту були організовані психологічні тренінги, де разом із спеціалістами можна було поспілкуватися щодо суто жіночих проблем. Збереження жіночого здоров'я, робота із реакціями на стрес, а також формування особистісної стійкості та впевненості – багато важливих тем стали зрозумілішими завдяки цій роботі.

Крім того, були організовані онлайнтаофлайнконсультації і проведені анонімні особисті консультації. Це сотні годин плідної роботи двох

професійних психологинь, яка стала суттєвою та вчасною підтримкою для молодого жіноцтва.

Також до проєкту була запрошена фахова лікарка-гінеколог. Вона з дотриманням анонімності надавала дівчатам консультації за запитами і відповідала на запитання, які вони зазвичай не можуть нікому озвучити.

У межах проєкту відбулися три дводенні виїзні заходи, під час яких дівчата мали можливість відпочити від постійної напруги у природньому середовищі.

В Етноселі можна було приділити час спортивним вправам, мати релакс під час творчих занять, взяти участь у пізнавальній комунікаційній роботі з психологом. Під час цих подорожей учасники відпочивали та налагоджували соціальні контакти.

Мали можливість показати і свої таланти! Так, театр «СВІЯ» привіз в одну із подорожей обладнання й показав на сцені одну зі своїх життєствердних вистав – «Сонечко рятує світ». Молодь Запорізької художньої школи запрошувала «Меморі86» на свої заходи: учасниці проєкту долучалися до майстер-класів, виставок.

Велику зацікавленість проявили учасниці до одноденних

семинарів: інтеграційного, комунікаційного та психологічного. Мали й сюрпризи – планувався один арттерапевтичний семінар, та на нього виник такий великий запит і він так сподобався дівчатам, що загалом було проведено три успішних заходи різної тематики. І учасниці готові зустрічатися знову.

особистості молодих дівчат та жінок, здатних до активної самореалізації.

Підтримка запорізької молоді стала доречною і вчасною, об'єднала та згуртувала учасників благодійної роботи, тепле й щире спілкування продовжується.

У цьому багатогранному проєкті важливою була організаційна, творча робота волонтерів. Їх майже чотири десятки: це представники БФ «Меморі86» у партнерстві із волонтерами ГО «Дивосвіт».

Програма підтримки молоді Born to be oneself реалізована за сприяння та підтримки The Government of the Faroe Islands.

Інеса АТАМАНЧУК,
фото авторки та Миколи БАРИШЕВА

Попри війну та брехню росіян, лікарі-трансплантологи роблять дива

ПІД ЧАС ОБСТРІЛІВ, блекаутів та інформаційного тиску Україна продовжує розвивати сферу трансплантації, даруючи надію на нове життя сотням пацієнтів.

За даними Міністерства охорони здоров'я України, за дев'ять місяців 2024 року у 26-ти центрах трансплантації по всій країні здійснено 373 пересадки органів, із яких 238 – від посмертних донорів. Загалом пересаджено 250 нирок, 73 печінки та 50 сердець.

У прифронтовому Запоріжжі операції з пересадки органів також проводять – обласна клінічна лікарня продовжує розвивати цей напрям. Так, на початку листопада тут успішно провели дві родинні трансплантації нирок. 14-річна та 24-річна пацієнтки звернулися до лікарів, бо їм було дуже важко постійно проходити лікування. Донорами, аби врятувати доньок від постійних мук гемодіалізу та подарувати шанс на повноцінне життя, стали їхні матері. Іншому пацієнту, Артему, провели трансплантацію нирки від загиблого донора, близькі якого дали згоду на пересадку органів.

– У хлопця була важка ситуація з функцією нирок, він був на гемодіалізі. Але з'явився донор, органи якого за результатами аналізів підходили нашому пацієнту. На щастя, діти донора дали згоду на забір органів. Одну з нирок ми пересадили Артему, – прокоментував завідувач відділення трансплантації та нефрології Євген Гайдаржі.

Так хлопець, який з дитинства боровся з хронічною нирковою недостатністю,

отримав другий шанс на життя. До операції він був змушений по чотири години тричі на тиждень, попри повітряні тривоги та обстріли, їхати в лікарню, щоб пройти гемодіаліз.

необхідні умови для проведення надскладних втручань. При цьому всі операції з трансплантації органів безоплатні для пацієнтів і фінансуються за кошти НСЗУ.

– Пацієнти на будь-якому етапі – догоспітальному, госпітальному і постгоспітальному – не витрачають своїх коштів, – зазначає Ігор Шишка.

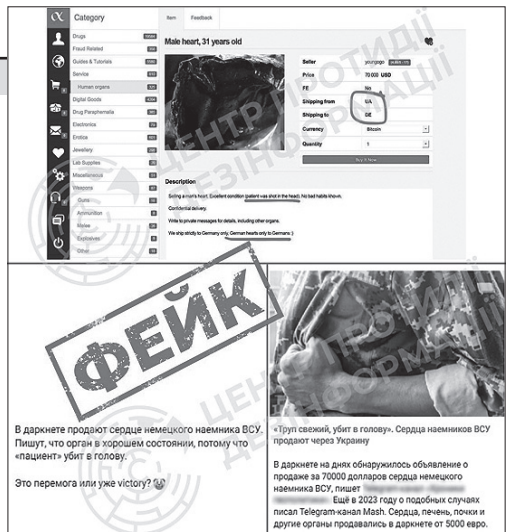
Наразі у Запоріжжі в листі очікування на пересадку органів перебуває 50-60 пацієнтів, які потребують трансплантації серця; 200-250 хворих, яким негайно потрібна пересадки печінки, ідесь близько 400-500

хворих, які чекають на трансплантацію нирки. На жаль, не всі дочекаються трансплантації, кажуть медики. Бо у суспільстві ще досі існує багато міфів як про донорство, так і про життя після пересадки органів. А наші вороги теж активно вигадують і розповсюджують фейки про «чорних» трансплантологів в Україні.

«Чорна трансплантологія» в Україні

Відразу після вторгнення у росЗМІ з'явилися статті на тему нелегальної пересадки органів. російські TG-канали поширюють інформацію про нібито продаж органів загиблих українських військових на «чорному ринку». У повідомленнях стверджується, що в даркнеті з'явилися оголошення про продаж серця бійця ЗСУ за 70 тисяч доларів, а подібні випадки начебто фіксувалися й раніше.

Як зазначають у Центрі протидії дезінформації, ця брехня є частиною багаторічної кампанії ворога під назвою «Чорна трансплантологія», яка ведеться з 2014

року. Метою подібних фейків є дискредитація українського військово-політичного керівництва та створення негативного іміджу України на міжнародній арені. Ця ІПСО – багаточисельна, спрямована на багато цільових аудиторій всередині країни і поза нею, але в Україні, в першу чергу, має бити по моральному духу військових і їхніх близьких. Щоб боялись йти на фронт, не довіряли ні лікарям, ні побратимам.

«З'являються меседжі, наприклад, щоб приховати втрати, українська сторона залучає «чорних» трансплантологів у зоні бойових дій. Паралельно з'являються меседжі про те, що країна таким чином розраховується з країнами Заходу за поставки зброї», – говорять фактчекери.

«Біженці в небезпеці»

російська пропаганда на поширенні інформації про сплеск чорної трансплантології всередині самої України не зупинилася. Ще одним фейком стали історії про українських біженців, яких «розбирають на органи» у європейських країнах. Одним із яскравих прикладів у цьому випадку можна назвати новину російського видання «Известия» про те, як у Польщі переселенця з України «розпродали» чотирьом реципієнтам. Також росіяни розповідають, що дітей-сиріт з України вивозять до ЄС, щоб там торгувати їхніми органами. Таким чином, росія створює чорно-білу картину, де вона нібито рятує українських дітей, а Україна і країни Заходу використовують їх у злочинних цілях.

Олена АХІНЬКО

Кроки до європейського стилю роботи поліції

Всі МИ живемо нині, відчуваючи екстрим війни. Інфраструктура міста змінилася, склад населення змінився [у Запоріжжі велика кількість ВПО, довкола багато людей, які зазнали втрат війни, моральних та матеріальних, мали поранення, пережили смерть близьких].

Про нервовий стан суспільства, у якому ми живемо, поговорили з головою правління «Простір надії» Юлією Плещькою. Пані Юлія з командою реалізували ініціативу «Кімната психологічного розвантаження: проєкт підтримки ментального здоров'я працівників поліції», тому розмова відбулася в одному з відділків Запорізької поліції

«Загалом, ідея не нова, це норма для розвинутих країн, де працюють стандарти людського ставлення до поліцейських. І ми на початку цієї роботи», – впевнена пані Юлія.

Про це йшла розмова у новоствореній кімнаті психологічного розвантаження. Добре освітлена кімната здається ще просторішою завдяки м'якому бежевому кольору стін. Дизайн та комфорт лаконічних меблів налаштовують на спокійне спілкування.

«Не вистачає кавової машини», – майнула думка. Та вона має шанс тут з'явитися. Бо співпраця має тенденцію на продовження.

– Ми сьогодні одночасно радіємо, що робота з облаштування Кімнати психологічного

розвантаження дійшла до завершення, та бачимо, куди рухатися далі. Ми отримали у спілкуванні кілька ідей. Знаємо, що у співробітників відділку є бажання обладнати відповідно сучасним вимогам фізкультурний зал. Це на часі й реально, щоб мати можливість і фізичного, і психологічного релаксу. А також, думаю, варто створити кафе чи буфет, де можна поспілкуватися на професійні теми в убезпеченому від сторонніх місці, – продовжила Юлія Плещька.

Усі ми розуміємо важливість цієї роботи. Бо поліцейський – людина, яка не просто реагує на гострі моменти суспільного життя, він постійно перебуває поруч із людьми у критичні моменти. Тому поліцейський повинен бути у відповідному стані й стабілізувати стан людей, які поруч.

– Він має врівноважено реагувати на напругу, на стрес, та знати, як та яким чином себе поводити. Від рішень, які приймають наші службовці, поліціянти, залежить рівновага суспільного нашого життя. І наш спокій... Фактично, цивільне життя держави тримається на роботі поліції. Це викликає повагу. Хотілося б, щоб на цьому проєкті не закінчився, щоб цей етап став початком подальшої співпраці. Ми разом із вашим керівництвом, із профспілкою, за підтримки Євросоюзу створили умови, щоб далі наповнювати життям і сенсом цю тенденцію, – завершила Юлія Плещька. – Розуміння того, що хтось піклується про психологічний стан та здоров'я працівників поліції, свідчить, що у нашого суспільства є сили боротися та перемагати».

Розмову продовжив голова профспілкової організації

атестованих працівників органів внутрішніх справ України Віктор Нестеренко. Він подякував представникам ГО «Простір надії»: «Нас понад три тисячі, фактично поліцейський гарнізон, і ми вдячні за небайдужість, за те, що ви робите для нас, бо це дуже важливо для кожного поліцейського і для всієї країни».

Він має щире впевненість, що наше суспільство з 2014 року тримається, зокрема, завдяки такій співпраці: «Підтримка, яку мають сьогодні наші хлопці, можлива завдяки допомозі небайдужих людей, таких, як ГО «Простір надії». Це важливо, тому що робота правоохоронця пов'язана з повсякденним ризиком, з постійним фізичним та психологічним перенавантаженням. Ми з нашою психологічною службою мріяли, аби у нас було місце, де поліцейські могли б зняти напруження від своєї роботи. А сьогодні це набуває дуже великого значення. Бо наші хлопці несуть службу в Гуляйполі, Степногірську, Оріхові. Це постійна робота на прильоті, постійна робота з постраждалими людьми. До того ж, у нашому гарнізоні більше третини – ті, хто вийшли з окупованих територій, залишили свої домівки і є внутрішньо переміщеними особами.

Розумієте, як їм нелегко. Навіть у цьому є постійний стрес. Тож те, що ми зробили разом для них, здорово. Прийміть слова вдячності за цей перший наш крок до мрії... Будемо співпрацювати: ми зможемо дуже багато».

Коментуючи подію, співробітники відділку підказали: проєкт має ще одне застосування: «Бувають ситуації, коли потерпілі важко себе почувають ще й від казенного вигляду приміщення, де ведеться слідча робота. Та ми тепер можемо це спілкування перенести до облаштованого приміщення, за допомоги наших психологів зробити цю роботу спокійнішою, більш урівноваженою...»

Тобто можливість Кімнати психологічного розвантаження ширші. І це також кроки до поваги до роботи поліцейського, поваги до громадян. Це маленькі кроки до європейського стилю роботи поліції.

Ініціативу «Кімната психологічного розвантаження: проєкт підтримки ментального здоров'я працівників поліції» запроваджує ГО «Простір надії» за технічного адміністрування ICAP Єднання та сприяння Програми розвитку ООН [UNDP] в Україні за фінансової підтримки Європейського Союзу, наданої в межах проєкту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні».

Інеса АТАМАНЧУК,
фото учасників події

21 листопада – День Гідності та Свободи; День десантно-штурмових військ Збройних Сил України; Всесвітній день привітань; Всесвітній день телебачення; Всесвітній день риболовлі; Введення в храм Пресвятої Богородиці.

22 листопада – Міжнародний день сина.

23 листопада — День пам'яті жертв голодоморів.

24 листопада – Міжнародний день Біблії.

25 листопада – Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства відносно жінок.

26 листопада – Всесвітній день інформації; Міжнародний день боротьби з ожирінням; Міжнародний день захисту прав жінок.

27 листопада – відбулося перше спільне зібрання Української академії наук, на якому було обрано першого президента УАН – Володимира Вернадського, а неодмінним [вченим] секретарем – Агатангела Кримського [1918 рік].

28 листопада — День працівника системи фінансового моніторингу.

■ ЮВІЛЕЇ, ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

21 листопада – 330 років від дня народження Вольтера [Марі-Франсуа Аруе, 1694-1778], французького письменника, публіциста, філософа, історика, енциклопедиста; 100 років від дня народження Берти Львівни Корсунської [1913-1979], українського літературознавця; 70 років від дня народження Михайла Васильовича Голубовича, українського актора театру і кіно.

23 листопада – 125 років від дня народження Родіона Скалецького [1899-1984], українського композитора, послідовника Миколи Леонтовича, хорового диригента, фольклориста, автора близько ста оригінальних творів.

24 листопада – 300 років від дня народження Андрія Рачинського [1724-1794], композитора і диригента, педагога, державного діяча Гетьманщини.

26 листопада – 100 років від дня народження Володимира Косика [1924-2017], історика, перекладача,

діяча ОУН, громадського діяча у Франції, борця за незалежність України у XX столітті; 90 років віддня народження Юрія Литвина [1934-1984], письменника, публіциста, журналіста, правозахисника, члена Української Гельсінської групи, політв'язня радянського режиму, борця за незалежність України.

27 листопада – 145 років від дня народження Грицька Чупринки [1879-1921], українського поета-модерніста, літературного критика, культурного і політичного діяча; 145 років від дня народження Павла Шварца [1879-1934], українського графіка, художника театру; 140 років від дня народження Миколи Радзівєвського [1884-1965], українського композитора і диригента; 40 років від дня народження Артема Сачука [1984-2023], військовослужбовця, учасника російсько-української війни, громадського діяча, віцепрезидента Федерації шахів України.

■ МІСЯЧНИЙ КАЛЕНДАР НА ЛИСТОПАД

- Сприятливі дні: **21, 22, 23, 28.**
- Несприятливі місячні дні: **24, 25.**
- Несприятливі дні для міжособистісних стосунків [ділових і романтичних]: **19, 25.**
- День, коли можуть виникнути конфлікти: **25.**
- Несприятливий день для починань: **28.**
- Несприятливий день для подорожей: **24.**
- Несприятливий день для фінансових або юридичних справ: **23.**

- Сприятливі дні для:
- ✓ починань: **21;**
 - ✓ фінансових або юридичних справ: **21, 22;**
 - ✓ міжособистісних стосунків [ділових і романтичних]: **21, 22, 26;**
 - ✓ весілля: **25-28;**
 - ✓ походу до лікаря: **21;**
 - ✓ стрижки: **21-25;**
 - ✓ творчості та спорту: **26;**
 - ✓ подорожей: **22.**

- Найбільш сприятливий для посіву день: **28.**
- Сприятливі дати для пересадки рослин: **23, 24, 25, 26, 27.**

- Сприятливий час для посіву та посадки:
- ✓ огірків – **26-28;**
 - ✓ часнику, цибулі, коренеплідних, помідорів та зелені – **28;**
 - ✓ кореневих овочів – **23, 24, 28;**
 - ✓ посадки саджанців:
 - ✓ плодових дерев та ягідних кущів – **26-28;**
 - ✓ поливання та зрошування кімнатних і балконних рослин: **28.**
- Вдалий час для:
- ✓ заморожування фруктів: **21, 22.**

■ КРОСВОРД ВІД СЕРГІЯ КРИЖАНІВСЬКОГО

1				2			3				4			5					6
							7												
			8									9							
							10	11			12								
13	14		15				16							17	18			19	
						20						21							
						22						23							
						24				25		26			27				
28					29					30					31				32
										33			34						
						35							36						
										37									
38															39				

По горизонталі: 1. Різдво. 5. Типовий набір товарів споживання. 7. І нова і укр... 8. Вертикальна частина будови. 9. Те саме, що цап. 10. Легендарний кошовий отаман Запорозької Січі усього Війська Запорозького. 13. Слово або вислів, як замаскована підказка. 16. Сплав для міцних нервів. 17. Воїн Запорозької Січі. 22. В анекдотах про євреїв чоловік Сарри. 23. Усвідомлена можливість небезпеки. 24. Поняття у цивільному законодавстві України, яке було змінено на «правочин». 26. Модна тенденція. 28. Стан хвилювання, тривоги, викликаний чеканням чого-небудь неприємного. 30. Персонаж мультсеріалу «Сімпсони» та муніципалітет в Італії. 31. Вибухова речовина. 33. Танго. 35. Подрібнені зерна злакових рослин. 36. Гавайське слово, яке одночасно означає любов, співчуття, ніжність, милосердя. Найчастіше використовується, як вітання. 37. Момент загострення, посилення чого-небудь. 38. Близько 50-ти їх видів є небезпечними для людини. 39. Майстриня детективів ... Крісті.

По вертикалі: 1. Шоста за віддаленням від Сонця планета. 2. Овочева городня рослина родини гарбузових. 3. Медовий, Яблучний і Горіховий. 4. Сірий папуга – говорун. 5. Одна з найвищих вершин Кавказу. 6. Неприродно низька зростом людина. 11. Глибоко особиста справа. 12. Світловий тон чого-небудь. 14. Скажіть німецькою «той, хто підписаний на щось». 15. «Радість» на шляху. 18. Істота, що має варварську натуру, схильна до війни, насилля й підлості. 19. ... Челентано. 20. Інертний газ, без кольору і запаху. 21. Сусід казаха та туркмена. 24. Бойовий заклик під час атаки. 25. Мексиканська рослина, яка квітне раз у житті. 26. Фільм Бернардо Бертолуччі «Останне ... у Парижі». 27. Поверхня земної кори як основа водойми. 28. Крилата крадіяка блискучих предметів. 29. Злиденна хата. 31. «Хліб» синоптика. 32. Гостре інфекційне захворювання, що викликається бактеріями *Vibrio cholerae*. 33. Трактор з гарматою. 34. Окремий знімок.

Відповідь на кросворд, опублікований 14 листопада

1. Берегиня. 4. Болгарія. 8. Толока. 9. Гепард. 10. Гора. 12. Ізяслав. 16. Осло. 18. Анюта. 19. Уран. 20. Алабама. 22. Ірен. 23. Крим. 24. Петарда. 28. Агат. 29. Азот. 31. Авокадо. 34. Ярмо. 37. Осборн. 38. Анатом. 39. Цвітіння. 40. Автоклуб.

По вертикалі:

1. Берег. 2. Ротор. 3. Наказ. 5. Одеса. 6. Редис. 7. Ярило. 11. Абонемент. 12. Інга. 14. Ялта. 15. Вага. 16. Облігація. 17. Курка. 21. Бра. 24. Поза. 25. Таро. 26. Рута. 27. Ажіо. 29. Абзац. 30. Овочі. 32. Ворон. 33. Денев. 35. Ромул. 36. Озноб.

■ ІМЕНІННИКИ

21 листопада: Олександр [за старим календарем – Гаврило, Марта, Марфа, Михайло, Павло, Рафаель].

22 листопада: Борис, Василь, Володимир, Іван, Ілля, Максим, Марк, Михайло, Олексій, Опанас, Павло, Петро, Сава, Федір [Антон, Віктор, Дмитро, Євстолія, Іван, Ілля, Йосип, Косттин, Мотря, Нестор, Олександр, Олексій, Семен, Теодор, Тимофій, Федір, Юхим].

23 листопада: Борис, Григорій, Іван, Макар, Олександр, Олексій [Аполлон, Борис, Ганна, Георгій, Денис, Ераст, Єгор, Іван, Косттин, Михайло, Нестор, Микола, Олександр, Олексій, Ольга, Петро, Родіон, Серафим].

24 листопада: Григорій, Євген, Іван, Катерина, Марк, Михайло, Олександр, Олексій [Антон, Віктор, Євген, Максим, Опанас, Стефанія, Степан, Теодор, Тимофій, Федір, Яків].

25 листопада: Андрій, Василь, Віктор, Григорій, Дмитро, Іван, Микола, Олександр, Павло, Петро, Семен, Ярослав [Борис, Володимир, Вольдемар, Данило, Дмитро, Іван, Косттин, Лев, Матвій, Микола, Ніл, Олександр, Опанас, Сава, Степан, Теодор, Федір].

26 листопада: Василь, Георгій, Данило, Іван, Ілля, Михайло, Назар, Микола, Петро, Тихін, Юліан, Яків [Герман, Іван].

27 листопада: Андрій, Борис, Василь, Володимир, Всеволод, Гаврило, Дмитро, Іван, Микола, Олексій, Роман, Сергій [Аристарх, Василь, Віктор, Ганна, Гаврило, Георгій, Григорій, Дмитро, Єгор, Косттин, Михайло, Микола, Олександр, Олексій, Петро, Пилип, Сергій, Теодор, Федір].

28 листопада: Андрій, Василь, Ганна, Григорій, Данило, Іван, Косттин, Микола, Олексій, Павло, Петро, Сергій, Степан, Тимофій [Григорій, Дмитро, Микита, Микола, Петро, Пилип, Хома].

■ САД З ГОРОДОМ

На Запоріжжі перейменовано 13 населених пунктів

ВЕРХОВНА РАДА ухвалила в цілому проєкт постанови про перейменування населених пунктів. Нові назви отримають чотири райони, десять міст, п'ятдесят шість селищ, двісті шістдесят одне село.

Зокрема, у Запорізькій області перейменовано тринадцять сіл та селищ:

- ✓ село **Мічуріна** [Василівський район] – на село **Симиренкове**;
- ✓ селище **Максима Горького** [Мелітопольський район] – на селище **Кошове**;
- ✓ село **Московка** [Запорізький район] на – село **Адріанівка**;
- ✓ село **Гвардійське** [Мелітопольський район] – на село **Дванадцятье**;
- ✓ село **Мордвинівка** [Мелітопольський район] – на село **Молочне**;
- ✓ селище **Переможне** [Мелітопольський район] – на селище **Січове**;
- ✓ село **Першотравневе** [Мелітопольський район] – на село **Калнишевське**;
- ✓ село **Чкалове** [Олександрівська сільська тергромада Мелітопольського району] – на село **Святотроїцьке**;
- ✓ село **Чкалове** [Чкаловська сільська тергромада Мелітопольського району] – на село **Гаврилівка**;
- ✓ село **Кутузівка** [Пологівський район] – на село **Петерстаген**;
- ✓ село **Першотравневе** [Пологівський район] – на село **Малий Вердер**;
- ✓ село **Червоне** [Пологівський район] – на село **Високе**;
- ✓ село **Чкалова** [Пологівський район] – на село **Мережне**.

Більшість перейменованих населених пунктів нині знаходяться у тимчасовій окупації.

«Весняні пакульці» Костянтина Сушка: розмова про все

“ЗДАТНІСТЬ людини думати й робити власні висновки усе слабшає і слабшає під штучним зовнішнім впливом... Були часи, коли люди переважно тільки отримували інформацію. Доволі об’єктивну. І зважували, думали самі. А зараз до послуг обивателя леґіон успішних коментаторів, експертів, радників, помічників, речників, консультантів, блогерів... Вони формують задану, підказану їм точку зору. Бо відробляють хліб, котрим їх годують. Ті, хто править світом. Й обиватель уже не може без коментаря, по суті – чужої підказки...

У нього немає необхідної кількості фактів для самостійного повноцінного висновку? Так дайте йому ці факти! Ні! Їх «експерти» тримають при собі, щоб просіявши та скомбінувавши відповідним чином, видати для споживання”...

Ця розлога цитата – з нової книги «Весняні пакульці» знаного запорізького письменника, лауреата премії імені Івана Франка, автора 40-ка книжок Костянтина Сушка. Презентація твору відбулася нещодавно в обласній універсальній науковій бібліотеці. Але власне книга – не про необхідність для притомної людини дотримуватися інформаційної гігієни. Це лише малесенький фрагмент роздумів письменника. А «Весняні пакульці», як зазначає сам автор – це «Розмова про все».

Пакульці – дерев’яні палички, якими дбайливий господар позначає, де в нього посіяні помідорки, де картопелька, де цибулька. У переносному сенсі це вішки, довкола яких гуртуються наші спогади. Ну, а «Весняні пакульці» Костянтина Сушка – це глибокий, ліричний, місцями контраверсійний діалог з читачем, якому не все одно, що відбувається у країні та світі, між співвітчизниками та іноземцями,

предками та сучасниками. Для якого опорними точками є Природа, Всесвіт, Небо, Сонце – саме так, з великої літери.

Книгу обсягом у 249 сторінок неможливо прочитати одним «ковтком». Бо зустрічі з сімома героями твору, кожен з яких відіграє значущу роль у житті письменника, а також з Місячним сяйвом, Вітром, Тишею, Живими Створіннями викликає безліч думок і почуттів.

Ну, що особливого в тому, що «сентиментальний стариган» копає город коло рідного обійстя десь на Херсонщині? А у Костянтина Сушка народжується пісня свого двору. Не «десь», а в

конкретному селі Бабина, де він народився і виріс, яке ніколи не забував, часто відвідував і куди зрештою повернувся, бо не міг опиратися поклику рідної землі.

Тут мало залишилося мешканців. Письменник теплим словом згадує друзів дитинства, хоча у зрілому віці вони стали зовсім не ідеальними. До когось він суворо зрештою повернувся, бо не міг опиратися поклику рідної землі. Тут мало залишилося мешканців. Письменник теплим словом згадує друзів дитинства, хоча у зрілому віці вони стали зовсім не ідеальними. До когось він суворо зрештою повернувся, бо не міг опиратися поклику рідної землі. Тут мало залишилося мешканців. Письменник теплим словом згадує друзів дитинства, хоча у зрілому віці вони стали зовсім не ідеальними. До когось він суворо зрештою повернувся, бо не міг опиратися поклику рідної землі.

Так само і в душі читача

проростають власні спогади. Я гостювала у селі Кам’янка на Дніпропетровщині в глибокому дитинстві. Та мені здалося, що я знову бачу, як “листопадиться” у садку і на городі. Як квокче у «конюшні» курка, знісши крашанку. Як прабабуся порастає коло літньої кухні, а прадідусь із цеберкою іде від величезних ночов із дощовою водою, аби полити квіти, втомлені сонцем...

І згадалося, як боляче стисло серце, коли кілька років тому я випадково потрапила на рідне обійстя, яке по смерті прадідуса з прабабусею півсотні років тому продали односельцям... Про погріб нагадає лише яма... Старенькі абрикоси справді стали “безпритульницями”. Від хати лишилися тільки стіни та купи глини... Цілком погоджуюся з Костянтином Сушком, що покинуті хати треба ховати, як і людей. Наприклад, насилаючи над ними кургани.

Саме так зробив Кость Іванович у рідній Бабині з ближніми занедбаними хатами, які втратили господарів. Але почувається серед них не у пустці – а на природі. Дідівську ж хату з літньою кухнею облаштував, зберігши їхній неповторний дух.

А ще письменник з 2014 року облаштовував на власній садибі музей старовинних і просто

старих пам’яток. Серед яких були і гармани, і прадавні камені, і ще багато чого...

Тут, в оточенні звичних сільських речей, Костянтин Сушко восени 2021 року й задумав написати «Весняні пакульці». До яких ішов, можна сказати, усе життя. На батьківщині думалося напрощуд легко, ідеї голову просто опосідали. А написав книгу Кость Іванович усього за 38 днів. Напередодні москвинської навали. І дякує Всевишньому, що встиг поспілкуватися з минулим, коли воно було зовсім поруч.

...Духовний прихисток письменника окупанти осквернили. Зробили у його рідній хаті спостережний пункт. Та найбільше болить йому, що Загальне Зло проявляється в діях не лише офіційних загарбників, а й простих наших співвітчизників. Аби ж вони лише втратили здатність самостійно мислити! Ні, багатько “слідом за окупантами навідується до розтрощених крамниць, аптек, майстерень, навіть до зруйнованих ракетами осель”... І саме цього треба позбавитися у першу чергу. Та письменник все одно впевнений: Бабина не вмере. Вона буде. Бо живий, хоч і скривджений, Дніпро. Проростають новими пагонами акації, абрикоси, шовковиці, груші. Усе в уяві письменника пульсує і “рухається назустріч, залишаючи за собою пакульці. З минулої весни і назустріч новій. Ось тільки зиму слід пережити”.

Пережити зиму допоможуть «Весняні пакульці» Костянтина Сушка. Ці психологічні ліки можна довго пити маленькими ковточками...

Ганна ЧУПРИНА,
фото авторки

Генеральний директор Геннадій ДЕРИБАС

ГАЗЕТА «МИГ»
Виходить з 12 листопада 1939 р.
[до 1 січня 1991 р. –
«Комсомолец Запоріжжя»].
Засновник і видавець:
ТОВ «Газета «МИГ»

приймальня: (061) 787-52-11;
служба розповсюдження: (061) 787-51-41;
E mail редакції: postmaster@mig.com.ua Web-сторінка: www.mig.com.ua
Рекламна служба газети «МИГ»: (067) 610-64-24, 787-51-94, 787-50-44,
rs@mig.com.ua, reklama@mig.com.ua

Редакція виплачує гонорари лише за замовлені матеріали.

НАША АДРЕСА: м. Запоріжжя, пр. Соборний, 152, 5-й поверх.
Зупинка міського транспорту: «Площа Пушкіна».
Адреса для кореспонденції: а/с 8030, м. Запоріжжя, 69095.
Газета виходить раз на тиждень щочетверга. Обсяг 2 д.а.
Друк офсетний. Тираж 15000 прим.
Номер рішення Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення №2064 від 13.06.24 р.
ідентифікатор медіа R30-04543
Зам. № 2400123

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність наведених фактів і цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не належать до відкритих публікацій. Редакція може публікувати статті в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора. Відповідальність за достовірність реклами несуть рекламодавці. Використання матеріалів, опублікованих на сторінках газети та сайту «МИГ», можливе лише за згодою редакції.

Листування з читачами – тільки на сторінках газети. Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються. В опублікованих програмах телепередач можливі зміни.

Співробітники «МИГ» – гуманісти. Якщо ви знайшли в номері нашої газети помилки та неточності, сприймайте, будь ласка, це правильно: є люди, для яких пошук друкарських помилок – велике задоволення. І лишати їх цього – не гуманно.

Дякуємо, що ви нас читали!

Номер
підписано до друку
20.11.24
об 11.00.

Кольороподіл і друк
ТОВ «Український Друк».
м. Запоріжжя